

עיסוק בדימוי הציבורי במהלך דיון מבוסס וידאו

דנה ודר-וייס, עליזה סיגל ואדם לפסטיין

המעבדה לחקר הפדגוגיה, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

כנס השקפה, מחוז מרכז 19.11.17

וידאו תומך בדיונים פדגוגיים מבוססי ייצוג מהכיתה

• פתיחת דלת הכיתה – הפיכת ההוראה לפומבית

• שתוף בבעיות ואתגרים מקצועיים

• שחרור ממגבלות הכיתה ב"זמן-אמת"

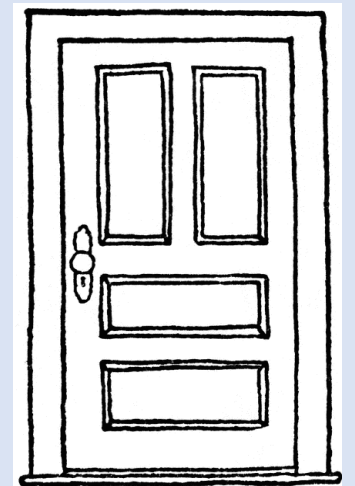

Borko et al., 2008; Seidel et al., 2007; Sherin, 2004; van Es, 2012.

הפיכת ההוראה לפומבית מלווה בסיכון

- נורמות של פרטיות ואי-התערבות
- נטייה להימנע משתוף בקשיים

Little, 1990; Lortie, 1975

שימור הדימוי הציבורי אופייני לכל אינטראקציה חברתית

• דימוי ציבורי FACE

• קו LINE - עמדה לגבי עצמי והסיטואציה

• איום על הדימוי הציבורי – פער בין ה"קו" לבין הדימוי הציבורי

• FACE-WORK - פעולות הנעשות על מנת לשמר דימוי ציבורי

(שלי ושל אחרות)

שאלות המחקר

- איך מורות משמרות את הדימוי הציבורי במהלך דיון מבוסס וידאו?
- עד כמה מורות עסוקות בדימוי הציבורי?
- מה ההשלכות של העיסוק בדימוי הציבורי על פוריות הדיון?

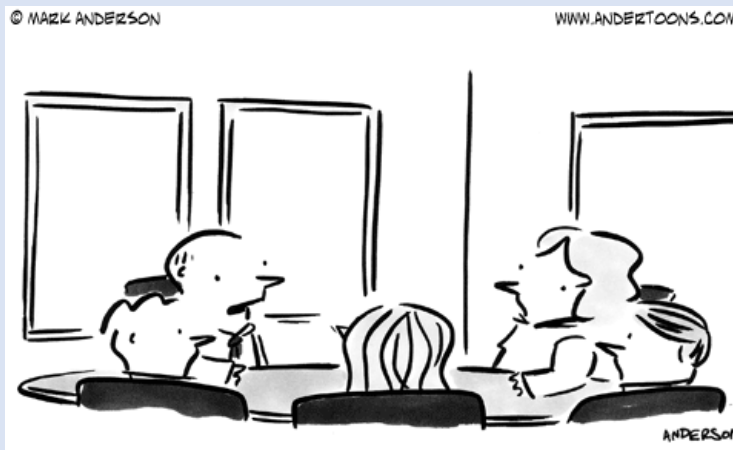
הממצאים מבוססים על:

ניתוח שיח מוקלט

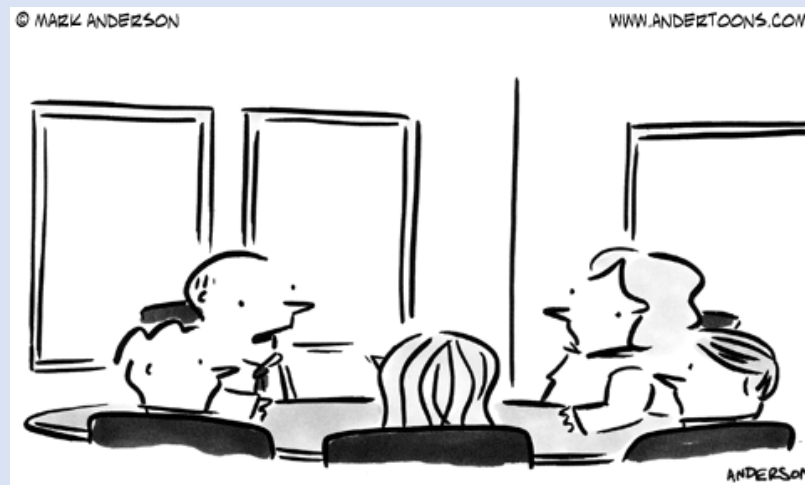
16 ישיבות צוות - דיונים מבוססי וידאו

בהשתתפות המורה המצולמת

6 צוותים, 3 בתי-ספר

מה מצאנו?

דוגמאות להימנעות מאיום על הדימוי
הציבורי

דוגמאות לעיסוק ישיר בשימור הדימוי
הציבורי

חקר
מוקיר

מחמאות

הנמקות

דיון
מרוחק
מהווידאו

העברת
אשמה

נירמול

קוד אתי

אי
הסכמה

אחוז הזמן הכולל עיסוק ישיר והימנעות	אחוז הזמן בו יש עיסוק ישיר בשימור הדימוי הציבורי	מקרה
41	34	1
57	44	2
73	30	3
44	32	4
77	37	5
83	13	6
46	45	7
54	50	8
45	30	9
46	31	10
45	27	11
55	41	12
69	65	13
38	17	14
71	67	15
79	71	16

60%
בממוצע

37%
בממוצע

חקר מקרה

ניהול ההתנהגות
המפריעה של גילי
(שם בדוי)

- צוות שפה
- מורה מצולמת - אורית (שם בדוי)
- השיעור המצולם (כיתה ה'):

- דיון במליאה
- סכום התשובות
- הכתבה של התשובה הנכונה

מה
ראיתן?

כף
הכבוד!

תמר	יש לי סחרחורת	איום
	[דיבור חופף]	
פנינה	זה כבר תחושה	
תמר	אבל רגע	שימור
פנינה	זה כבר לא מה שראית	
אפרת	בדיוק	
תמר	לא, קשה לי לראות	

שימור

אני רואה מורה אנרגטית, שהילדים מקשיבים לה ומשתפים פעולה,

תמר

איום

אבל אני לא צוחקת באמת היה לי קשה להתרכז, הילדה הזאת ממש הסיחה את דעתי

((בקול צוחק)), לא יודעת אם זה רק אה אני

...

שימור

הכיתה לא מוסחת ממנה וזה עבודה נכונה שלה (של המורה), שהיא לא נותנת לה מקום, (ע"י זה שאומרת) "תשבי", "למה את עושה (ככה)" וזה,

סימה

כנראה התרגלו ומתעלמים מזה

דבור
חופף

נויה	כן ובשיטה הזאתי אני חושבת שהילדים בכיתה באמת מרוויחים, אבל הילדה עצמה בסופו של דבר היא ישבה, אבל כמעט רוב השיעור
פנינה	נעה ונדה
נויה	היא הפסידה

במשך 1:20 דקות אורית מסבירה על העבודה שלה עם גילי

• מצדיקה את הגישה שלה.

אורית	טיפ שנתתי גם למורים המקצועיים אצלנו... לקח לי שנה ללמוד את זה
-------	---

• מבססת את המקצועיות שלה.

• לוקחת קו של "מורה מומחית", "מורה לדוגמה".

• אף אחד לא חולק על ההנמקות שלה, על הקו שלה.

תמר	באמת בפעם השנייה (שצפינו בוידאו) היא לא הסיחה את דעתי כבר כמו בפעם הראשונה, יכולתי להתמקד בשיעור ((צוחקת))
-----	--

המקרה הזה מדגים מאפיינים של שיח פדגוגי פורה

- מיקוד בבעיה מקצועית

- ייצוג עשיר של הוראה-למידה בכיתה

- ריבוי פרשנויות

- ריבוי נקודות מבט

- הצדקות פדגוגיות שכוללות:

 - קישור בין הוראה ללמידה

 - שיטות/גישות חלופיות

 - יתרונות וחסרונות

מצד שני

- השתקה של קול ביקורתי לטובת אחדות הקבוצה
- שימור הקו של אורית כמורה מומחית לדוגמה
- שימור הדימוי הציבורי של אורית צורך הרבה תשומת לב
- הזדמנויות למידה מפוספוסות

איום על הדימוי הציבורי ושימור שלו גם מקדמים וגם מעכבים שיח פדגוגי פורה

- הם בלתי נמנעים וחשובים – לדימוי הציבורי ולמידה

- שימור דימוי ציבורי פורה = מקדם למידה:

- הצדקות פדגוגיות

- נקודות מבט מגוונות ונוגדות

- שימור דימוי ציבורי לא-פורה = מעכב למידה:

- הימנעות מבעיות ועימותים

- השתקה של קולות ביקורתיים

- הסטת תשומת הלב ממעשה ההוראה

השלכות: קבלת האיום על הדימוי הציבורי כחלק מתהליך הלמידה

- להכיר ולהכיל – לא לנסות למנוע
- לקדם שימור פורה של הדימוי הציבורי
- לתמוך ב"קוים" פוריים, למשל היוועצות

מאמר קצר בנושא

ודר-וייס, סיגל ולפסטיין, 2016, עיסוק בדיון הציבורי במהלך דיון בבעיות הוראה, בתוך: מנדל-לוי נ' ובוזו-שוורץ מ' (עורכות). עושים בית ספר: ידע מעשי על מנהיגות פדגוגית. ירושלים: מכון אבני ראשה.

http://avneyrosha.org.il/resourcecenter/Pages/education_public_image.aspx

שאלות לדיון

- מה דעתכן על הפרשנויות שהצגתי?
- עד כמה הנושא מוכר לכן מישיבות הצוות שלכן? באיזה אופן?
- כיצד אתן מתמודדות עם הנושא?
- כיצד עוד ניתן לתמוך ב"קוים" פוריים ובשימור פורה של הדימוי הציבורי?
- איך הייתן מציעות להמשיך את המחקר?

מחקר חדש: איך חברות הצוות תופסות את הישיבה?

מה חדש?

אנחנו מתחילים מחקר חדש!

שאלון מקוון קצרצר שמורות יקבלו כקישור בסוף היום בו התקיימה ישיבה

איך מצטרפים:

- אנחנו נחלק בסוף המושב מכתב + טופס הסכמה למורות מובילות שיסכימו להשתתף
- נשמח אם כל מורה מובילה תיקח טפסים לצוות שלה ותחתים בישיבה הבאה את המורות שיסכימו
- אנחנו נחלק גם מעטפה מבוילת עם הכתובת שלנו – צריך רק להכניס את הטפסים למעטפה ולשלוח

שאלות לדיון

- מה דעתכן על הפרשנויות שהצגתי?
- עד כמה הנושא מוכר לכן מישיבות הצוות שלכן? באיזה אופן?
- כיצד אתן מתמודדות עם הנושא?
- כיצד עוד ניתן לתמוך ב"קוים" פוריים ובשימור פורה של הדימוי הציבורי?
- איך הייתן מציעות להמשיך את המחקר?

תודה רבה!

דנה ודר-וייס

weissda@gmail.com